

Canini. Deinceps^c canini utrinque singuli constituuntur, ampli quidem sua basi gingivis proxima: ipsorum autem sine à gingivis remoto, acuti, ut si quid propter duritiem ab incisorijs non præscinderetur, hoc illi confringerent. Porro ipsis id nomen inditum est, quod exertis canum (qui hos habent insignes) dentibus respondent. Post hos, maxillares seu molares quini ab utroque latere habentur, asperi, ampli, duri & magni, quò incisa ab incisorijs, effracta à caninis in laeuorem exactum terere possint. Si enim prorsus laeues crearentur, idonei ad proprium munus minimè existerent: quoniam ab inaequalibus asperisq; omnia melius teruntur. Propter hoc ipsum & molas, quibus fruges moluntur, temporis processu diuq; minuendo laeuigatas, rursus incidi atque exasperari uidemus. Neque si asperi quidem essent, non autem duri, plus commodi ex ijs esset, ut qui prius contererentur, quam cibos in laeuorem comminuerent. sunt enim dentes omnium ossium durissimi. Quinetiam, si asperi & duri facti, non essent una & amplius, neque tales plus accommodarent illis concredito muneri, si modo quae laeuissime atteri debeant, in amplis firmari basibus oporteat. Incisorijs enim & caninis nihil cõminuitur, propter strictam & angustam ipsorũ aciem. Quid si hæc omnia molares adipiscerentur, at interim parui essent, non ne & hoc solo illorum usus corrumpere: quum plurimo atterendis cõminuentisq; cibis tempore indigeamus. Dentes ad unum omnes in maxillarũ sinibus clauorũ ritu infiguntur, qui propter imaginem, quam cum præsepibus brutorum habent, Græcis *quænia*, Latinis præsepiola nuncupantur. Hi nanq; singulis circumdantur dentibus, hosq; stringunt atq; adeò exactè retinent, ut non promptè uel tantillum commoueantur. Neque paribus radicibus omnes suis inferuntur præsepibus, quandoquidem paruis una radix, duæ uerò maioribus, tres & quatuor maximis obtigerunt. Incisorijs enim singulis immituntur radicibus. Canini quoque radices singulas exigunt, qui incisorijs radicibus multo altius infiguntur, tantoq; maiores sunt quantum caninorum robur excedit. Quamquam & inter incisorios duo medijs infignioribus hæreant radicibus, quam duo laterales, caninis proximi, nimirũ quòd medijs latiores grandioresq; sint. Molares radicibus inter se uariant. nam qui maxillæ inferiori sunt infixi, binis radicibus: qui superiori, ternis, subinde infiguntur. Differunt tamen & hi interdũ, qui nanq; supra sunt, quaternis: qui infra, ternis radicibus immitti aliquando deprehenduntur, præsertim duo denti intimo proximi. Dein frequentissime duos molares superiores canino dentis succedentes, duobus tantum immitti radicibus spectabis, tres reliquos ternis: sic & duos inferiores canino proximos una radice, tres reliquos duabus. Præterea obseruabis quoque omniũ intimos minoribus infigi radicibus, quam illis attiguos. Incisorijs & caninorum numerus, raro in hominibus ut molarum, mutatur. Interdum enim in utroque latere quinque molares occurrunt, interdum quatuor: nonnunquam quatuor à sinistris, quinque uerò à dextris: uel contrà in sinistris quinque, ex dextris quatuor: uel infra quatuor, supra autem quinque. Quam differentiam potissimum parit postremi dentes, quos plerique genuinos uocant, etiam si Cicerone ita molares uocauerit. Sunt autem illi, qui primum post pubertatem uenerisq; usum hominibus cum maximis subinde cruciatibus prodeunt: id quod medici parum obseruantes, aut alios dentes euellunt, aut humorũ uitio eos infestari sibi persuadentes, ægros catapotijs atq; id genus pharmacis obruunt, quum dolore affectis nullum leui gingiuarum ad postremum dentem scarificatione, ac interdum ossis pertusione, præsentius remedium adferri possit, id quod ipse etiam modò expior, cui hæc scribe trigesimus secundus dens ætatis uigesimo sexto anno succrescit. Atque id etiam arguunt permultæ caluariæ in cimiterijs occurrentes, in quibus posteriores illi dentes ueluti in cauea quapiã adhuc reponuntur ac latitant, quibusdã suæ basis apicibus os tenuissimum perforantes. Cuiusmodi caluariam nuper mihi exhibuit humanæ fabricæ quàm studiosissimus ac ualde peritus iuuenis, IOANNES PAVLVS GVL DVCIVS VRBINAS, mihi amicissimus. Cæterum Aristoteles, aliq; complures uiris copiosiores dentes quam mulieribus asseribunt: quòd cuius non minus promptum est experiri, quam mihi falsum id esse dicere, quum nulli nō dentes numerare liceat: ex quorũ frequentia plerique etiam uitæ longitudinem breuitatemq; arguunt. Dentes non solum dictos nunc præstant usus, uerum etiam ad uocis modulationem iuuant, quum dura lapideaq; conformentur substantia, exiguas, sed notatu dignas cauitates intus obtinente: quæ ut dentes leuiores sint, commodiusq; accipiant nutrimentum, occasionem præbent. Atque huius cauitatis causa, si quãdo dentibus foramina ex humorũ acrimia erodentiumq; influxu oboriatur, quæ ad eam cauitatem usq; pertingant ocylissime dentes ad radicis usq; extrema eroduntur. Deinde puerorũ dentes imperfectis & mollibus & quasi medullosis cõstare radicibus, non prætereundum est: quemadmodum & pueris dentium partem extra gingiuas conspicuam, dentis radici appendicis modo committi. Atque id quidem uel pueri didicimus, quum nobis socijsq; uacillantes dentes,

Qui dentes maxillis infiguntur.

Dentium radices.

Dentium numeri aliquando uariare.

Genuini dentes.

Dentium cauitas.

Dentium appendices.

Charact.

455, 6, 7, 8.

Dent molaris Cuiusgignitur.

In ea initio eam que sepius occurrit radicem ex præsumis.

Dens infignitus.

dentes, & præcipuè incisorios, unguibus aut filo denti circumdato, eximere cõsueuimus. Quin & in multis quoque, ac multis canibus dentium reſeruatis radicibus, ipsorum appendices proci dere indies obseruamus. Atque postremum illud profectò accuratissimè expendendũ est, ne pueris effracti alicuius ex casu dentis reliquam portionem unquam eruamus, sed duntaxat appendicem, in cuius locum alia (modò radix seruetur) promptè succrescet. Dein plurimum id quoque in pueris animaduertisse cõducit, quibus mox ab ineunte ætate molares dentes erodi uiciariq; solent. In his nanque operæ precium est, molarum dentium appendices (quæ non ita ut incisorijs procidere in ipsis solent) auferre, quò nouæ earum loco succedant, dentesq; integri seruentur. Si enim appendicum unio ætatis progressu firmetur, appendix nunquam decideret. quinimò uel pubertatis tempore aliquot dentes cum radicibus, ob erosionis uitium, plerumque ueniunt eruendi.

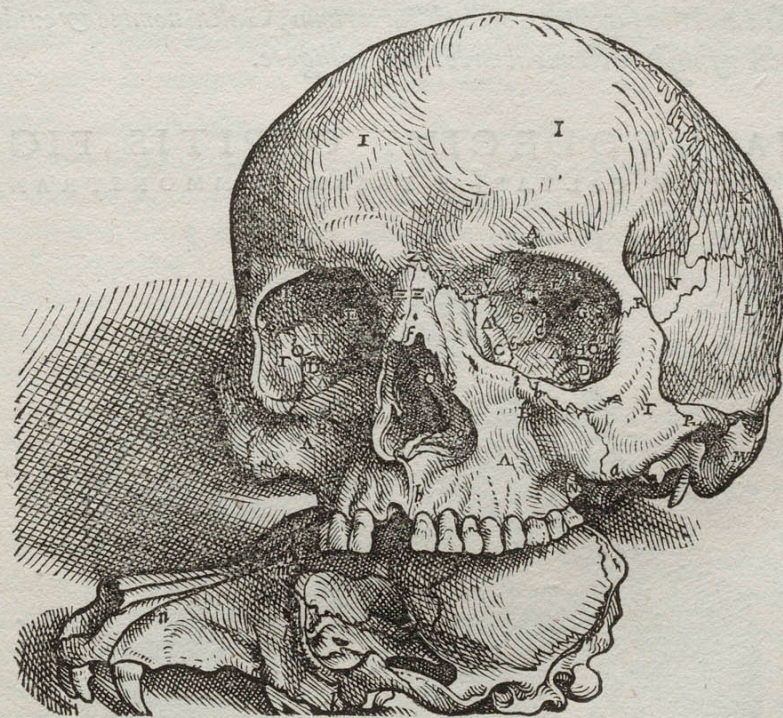
DE OSSIVM CAPITIS ET MAXILLÆ SUPERIORIS FORAMINIBUS. Caput XII.

QVANDO QUIDEM in uenarum, neruorum & arteriarum descriptionibus, foraminum capitis ignorantia non modicum obscuritatis paritura esset, dein quia in illis enarrandis (quæ cognitu sint difficillima) Anatomicorum præcipui multum aberrauerunt, operæ precium iam duxerim, hoc Caput omnibus capitis foraminibus dedicare, ac singula quæ accurata diligentiq; sectione manifestò deprehendi, modò recensere, ut in uasorum & neruorum quarundamq; membranarũ cerebri enarratione, huc studiosus discendi cupido lector recurrere possit, & foramen cuius mentio incidet, perpetuò in proci ntu habeat. Ut uerò id fiat compendiosius, quatuor figuras præsentis negotio famulantes, huc reponam, unum quodq; foramen cum ipsi præfixo charactere seorsum ita enarraturus, ut sermo simul characterum Indicis & Capitis contextus uices opportunè suppleat. Inde si casu, aut ex industria aliquis sinus uel processus antea fuerit omissus, illum etiam nunc describam.

Cur foramina descriptioni inscribuntur.

PRIMA XII CAPITIS FIGVRA.

P R A E S E N S figura anteriorem caluariæ sedem exprimit, ac proinde omnia etiam foramina in oculi sede maxillæq; superiori, in hac superficie apparentia, proponit. Caninum autem caput humanæ caluariæ subiectum, iam prius maxillæ superioris ossibus futurisq; indicandis unice, perinde ac tota hæc figura, iuuat.

SECVN-